WAAR KINDEREN SLAPEN

antwoorden bij het opdrachtenboekje

AMNESTY
INTERNATIONAL

Ahkôhxet is acht jaar oud. Hij behoort tot de Kraho, een kleine indianenstam die aan de oevers van de Tocantins-rivier in Brazilië woont. De stam telt 1.900 leden. Ze wonen in kleine dorpjes. De hutten staan in een cirkel met in het midden ruimte voor bijeenkomsten en plechtige gebeurtenissen. Drinkwater halen ze uit de rivier, waar ze zich ook wassen.
De Kraho geloven dat de zon en de maan het universum hebben gemaakt. Ze hebben veel rituelen die vaak al honderden jaren oud zijn. Rituelen zijn handelingen met speciale betekenissen en hebben bijvoorbeeld te maken met de oogst van maïs of met een bepaalde fase in iemands leven. De rode strepen op Ahkôhxets borst hebben ook met rituelen te maken.
De natuur is erg belangrijk voor de stam. De ouders leren hun kinderen met respect met de natuur om te gaan. De grond is niet erg vruchtbaar en wordt bewerkt met eenvoudige werktuigen. De opbrengst is niet groot. Ongeveer de helft van het voedsel verbouwen de Kraho zelf. Daarnaast jagen de stamleden op wild. De rest van het eten kopen ze met geld dat ze krijgen van filmploegen en fotografen die hun dorpjes bezoeken. Alle leden van de stam hebben samen één auto.

KIJKVRAAG

Wat valt je op als je naar Ahkôhxet kijkt?

- *Hij heeft twee rode strepen op zijn borst. Die hebben met rituelen van zijn stam te maken.*
- *Hij heeft lang, zwart, recht haar, geknipt in een pony.*

Ahkôhxet heeft geen kledingkast. Waar bergt hij zijn kleren op?
Zijn kleding hangt aan een heel dunne witte draad die aan twee ronde balken, gemaakt van boomstammen, is bevestigd.

DENKVRAAG

In het midden van de negentiende eeuw bezochten missionarissen de Kraho-stam. Ze wilden proberen om de Kraho te bekeren tot het katholieke geloof. De missionarissen brachten bacteriën en virussen met zich mee, waardoor de Kraho ziek werden. Veel van hen stierven. Als Ahkôhxet nu ziek wordt, kan hij naar de medicijnman gaan of naar een dokter in de buurt. Daar heeft hij recht op.

Welk artikel uit het Kinderrechtenverdrag hoort bij dit verhaaltje?

14. Je hebt recht op je eigen geloof.
24. Je hebt recht op een goede gezondheid en op hulp als je ziek bent.

De negenjarige **Dong** woont in de Chinese provincie Yunnan. Samen met zijn ouders en zijn zusje woont hij in één kamer. Zijn opa woont ook in het huis. Het is een arm gezin dat maar een klein stukje grond bezit. Ze kunnen er precies genoeg rijst en suikerriet op verbouwen om van te leven.
Dong gaat naar een school, wat twintig minuten lopen is. Schrijven en zingen doet hij het liefst. 's Avonds maakt hij eerst een uurtje huiswerk en daarna kijkt hij nog een uur televisie. Dongs ouders betalen zijn schooluniform en zijn schoolboeken, maar omdat ze weinig geld hebben hoeven ze geen schoolgeld te betalen. Zijn moeder is blij dat Dong naar school gaat. Zelf heeft zij die kans nooit gehad.
Dongs lievelingseten is varkensvlees, snoep en ijs, maar het gezin eet ook ander vlees, vis en groenten. Later wil Dong politieman worden, zodat hij boeven kan vangen en rond kan rennen.

KIJKVRAAG

Wie staat er op de poster die aan de muur van Dongs kamer hangt? Kruis het goede antwoord aan.

☐ een popster
☒ een politicus
☐ een voetballer

DENKVRAAG

Elk kind heeft recht op gratis basisonderwijs. De regering van elk land moet daarvoor zorgen. Dong heeft ook recht op onderwijs. Krijgt hij dat recht?

☒ Ja
☐ Nee

Kon de moeder van Dong ook van het recht op onderwijs gebruik maken?

☐ Ja
☒ Nee

De Chinese regering heeft bepaald dat iedereen in China negen jaar onderwijs moet krijgen: zes jaar basisonderwijs en drie jaar voortgezet onderwijs. In China zitten 192.000.000 kinderen op de basisschool en de middelbare school. Er zijn 400.000 scholen waar 10.000.000 leraren werken. In Nederland zitten zo'n 2.500.000 kinderen op ruim 8.000 basis- en middelbare scholen. Er zijn in Nederland ongeveer 220.000 leraren.
Maak een schatting: er gaan meer Chinese kinderen naar school dan Nederlandse kinderen. Hoeveel keer meer?

☐ Ongeveer 35 keer meer
☒ Ongeveer 75 keer meer
☐ Ongeveer 125 keer meer

De zesjarige **Bilal** woont met zijn familie vlak buiten de Israëlische nederzetting Wadi Abu Hindi op de Westelijke Jordaanoever. Het is een Palestijns gebied, maar Israël heeft het er voor het zeggen. Bilals familie woont in een heel eenvoudige kamer. De familie bouwde het nadat hun eerste woninkje in opdracht van de Israëlische regering werd afgebroken, omdat ze geen toestemming hadden om het huisje er neer te zetten. ‘s Zomers slaapt de hele familie buiten op een kleed, maar ‘s winters slapen ze binnen.
De familie van Bilal hoort bij een bedoeïenenstam. Vroeger trokken met hun vee rond, op zoek naar grasveldjes waar de dieren konden grazen. Nu kan dat niet meer omdat de Israëlische regering dat heeft verboden. Ze hebben vijftien geiten. Van de melk maken ze yoghurt. Verder eten ze rijst en een keer per week is er een stukje vlees. Water halen ze bij een vrachtwagen. Per dag mogen ze twee liter water tappen. Bilal gaat nog niet naar school. Hij past op de geiten.

KIJKVRAAG

Kijk goed naar de plek waar Bilal slaapt. Hoe zou jij deze plek omschrijven?
eigen antwoord

DENKVRAAG

Bilal mag elke dag twee liter water halen. Waar zal het meeste water aan op gaan?
☐ Wassen
☒ Drinken
☐ Eten koken

Hoeveel water gebruik jij gemiddeld per dag?
☐ 5 liter
☐ 89 liter
☒ 121 liter

Waar zal het meeste water dat jij gebruikt aan op gaan?
☒ Wc doorspoelen
☐ Wassen aan de wastafel
☐ Afwassen

Bilals familie zijn bedoeïenen. Bedoeïenen trekken met hun vee rond. Iedereen heeft het recht om te gaan en te staan waar hij wil, in eigen land en in het buitenland. De regering van Israël heeft de familie van Bilal verboden rond te trekken. Noem twee gevolgen voor Bilal en zijn familie.

1. *De geiten (het vee) kunnen minder vers gras eten. Ze eten alle plekjes waar nieuw gras groeit snel kaal.*
2. *De producten die de familie van Bilal van geitenmelk maakt zoals melk en kaas, kunnen ze minder goed verkopen aan verschillende mensen als ze maar op één plek mogen blijven.*
3. *Door minder gezonde geiten en door minder producten te verkopen, verdient de familie van Bilal uiteindelijk minder geld.*

De negenjarige **Tzvika** woont op de Westelijke Jordaanoever. Dit is een Palestijns gebied, maar Israël bouwt er ook nederzettingen. Tzvika woont in Beitar Illit, een plaats die de Israëli's hebben gebouwd. Er wonen ongeveer 36.000 mensen. Wat opvalt is dat er veel kinderen zijn. Gemiddeld zijn er negen kinderen in elk gezin. Het gezin van Tzvika is niet zo groot: hij heeft een zuster en twee broers met wie hij een kamer deelt. Het joodse geloof is erg belangrijk voor hem. Later wil hij rabbijn worden. Dat is een joodse geleerde die expert is op het gebied van het joodse geloof. Tzvika en zijn familie volgen het haredi-geloof, wat betekent dat ze zich precies houden aan wat in het heilige boek, de Talmoed, staat. Haredi-joden zijn goed te herkennen omdat ze zich op een speciale manier kleden. Mannen dragen vaak een lange jas en een hoed. Soms laten ze hun baard staan en hebben ze pijpenkrullen, net als Tzivka. Vrouwen dragen een rok of een jurk en geen lange broek. Hun hoofd bedekken ze met een hoofddoekje of een pruik. Kranten en televisie zijn in de nederzetting niet toegestaan. Tzvika woont in een moderne flat en wordt met de auto naar school gebracht; een rit van zo'n twee minuten. Godsdienst en wiskunde zijn de belangrijkste vakken. En hij heeft geen gym, want dat vak is geschrapt. Elke dag gaat Tzvika naar de bibliotheek om er heilige teksten te lezen. In de bibliotheek staan alleen godsdienstige boeken. Tzvika vindt het ook leuk om religieuze computerspelletjes te spelen. Zijn favoriete eten is schnitzel en chips.

KIJKVRAAG

Wat valt je op aan het haar van Tzvika?
Tzvika heeft pijpenkrullen en als je goed kijkt zie je dat hij een keppeltje draagt. Een keppeltje is een klein, rond petje zonder klep dat joodse mannen bovenop hun hoofd dragen. Vaak maken ze de keppeltjes met haarspelden aan hun haren vast. Door een keppeltje te dragen tonen joodse mannen hun eerbied voor God.

Wat is de betekenis van zijn haardracht?
In de Thora, het heilige boek van de joden, staat dat jongens en mannen hun 'peies' of bakkebaarden, niet mogen afscheren. De meeste joden vinden dat zij hun geloof goed belijden als ze hun bakkebaarden laten staan, maar wel af en toe bijknippen of scheren. Orthodoxe joden (joden die zo precies mogelijk willen doen wat er in de Thora staat) gaan een stap verder en scheren of knippen daarom hun bakkebaarden helemaal niet meer af.

DENKVRAAG

Welk artikel uit het Kinderrechtenverdrag hoort bij het verhaal van Tzvika?
14. Je hebt recht op je eigen geloof.
Een ander kinderrecht hoort ook bij het verhaal van Tzvika:
5. De overheid moet de ouders respecteren in de opvoeding van hun kinderen.

Een vooroordeel is een vaak negatieve mening die niet op feiten is gebaseerd. Bijvoorbeeld: Nederlanders zijn krenterig, Belgen zijn dom, dikke mensen zijn gezellig en gehandicapten zijn zielig. Zijn alle Nederlanders krenterig en zijn alle dikke mensen gezellig? Natuurlijk niet. Bij discriminatie wordt er onderscheid gemaakt op grond van kenmerken die er niet toe doen. Toen in Duitsland Hitler aan de macht was, mochten joodse mensen niet in bepaalde winkels komen. Nu is het voor Marokkanen in Nederland moeilijker een baan te vinden dan voor Nederlanders. Dat is discriminatie, vroeger en nu.

Geef bij de volgende zinnen aan of het om een vooroordeel of discriminatie gaat.

- Zwarte mensen zijn lui. vooroordeel/discriminatie
- Mannen kunnen niet goed strijken. vooroordeel/discriminatie
- Mensen met een handicap werken minder hard dan mensen zonder handicap. vooroordeel/discriminatie
- Ahmed uit Marokko wordt geweigerd bij de disco. vooroordeel/discriminatie
- Turkse vrouwen dragen altijd hoofddoekjes. vooroordeel/discriminatie
- Kenianen kunnen goed hardlopen. vooroordeel/discriminatie
- De leraar Duits is ontslagen omdat hij homo is. vooroordeel/discriminatie
- Alle joodse mensen zijn goed in het opzetten van een bedrijf. vooroordeel/discriminatie

Kaya is vier jaar oud. Samen met haar ouders woont ze in een flatje in Tokio, de hoofdstad van Japan. Huizen zijn duur in Japan. Dat komt omdat er veel mensen wonen en het land niet zo groot is. Daardoor is de grond duur en de huizen die erop staan ook. Kaya heeft een kamertje waar veel meisjes van dromen. Het staat van boven tot onder vol met kleertjes en poppen. De jurken worden door Kaya's moeder gemaakt. Elke maand maakt ze er wel drie. Kaya heeft dertig jurkjes en jassen, dertig paar schoenen, sandalen en laarzen en ze heeft ook een paar pruiken. De staartjes in haar haar zijn ervan gemaakt. Haar vriendinnetjes vinden het heerlijk om bij Kaya kleren te passen. De mooie jurken heeft ze niet aan als ze naar school gaat. Dan moet ze een schooluniform dragen. Kaya's lievelingseten is vlees, aardappel, aardbeien en perzik. Als ze groot is wil ze striptekenaar worden.

KIJKVRAAG

Kijk naar Kaya's jurk en haar kamer. Welk fruit vindt zij erg lekker? Noem vier plekken waar je dit fruit ziet.
Kaya is dol op aarbeiden.

1. *In haar haar zitten speldjes met aardbeien.*
2. *Ze heeft een tasje in de vorm van een aardbei.*
3. *Ze heeft een jurkje aan waarop heel veel aardbeien staan.*
4. *Op de grond van haar kamer staan drie grote, stenen aardbeienpotten.*
5. *Op de grond rechts staat een schaaltje met aardbeien.*

DENKVRAAG

Als Kaya naar school gaat draagt ze een schooluniform.
Wat is een voordeel van een schooluniform?

1. *Je hoeft niet na te denken wat je 's ochtends aantrekt.*
2. *Er worden geen kinderen gepest om hun kleding.*
3. *Er is geen 'dure-en-hippe-merken-wedstrijd' op school of in de klas.*

Wat is een nadeel van een schooluniform?

1. *Je kunt je kleding niet zelf uitkiezen. Daardoor kun je zelf minder goed uitdrukken, want je kunt op school niet je eigen kledingstijl laten zien.*
2. *Het is eentonig als iedereen hetzelfde aan heeft.*

Kaya wil later striptekenaar worden. Manga zijn Japanse stripverhalen. Je ziet hier verschillende schooluniformen. Welk uniform dragen Japanse scholieren? Teken een mooie pijl van het Manga-poppetje naar het juiste schooluniform.
Het meisje dat het meest links staat draagt een Japans schooluniform. De jongen naast haar komt uit Pakistan, het springende meisje komt uit Maleisië en het meisje helemaal rechts draagt een Chinees schooluniform.

Risa is vijftien jaar en woont met dertien andere vrouwen in een theehuis in Kyoto, Japan. Samen met vijf andere meiden woont ze in een kamer die ook gebruikt wordt om er te eten en thee te drinken. Een jaar geleden zag Risa een televisieprogramma over geisha's. Toen besloot ze ook een geisha te worden. Dat is iemand die de gasten vermaakt in een theehuis en traditionele kleren en speciale make-up draagt, zoals Risa op de foto. De gasten vermaakt ze met klassieke Japanse muziek, zang en dans. Risa heeft de test om geisha te worden gehaald en is nu een *maiko*, een leerling-geisha. Ze heeft ook een nieuwe naam gekregen: Tomoyuki. Ze moet nog veel leren over klassieke Japanse muziek, over hoe je de beste thee zet, de taal goed uitspreekt en de Japanse drums bespeelt. Elke dag oefent ze twee uur hoe ze haar kimono, een traditionele Japanse jurk, moet aandoen en hoe ze haar kapsel en make-up in orde maakt.
Risa is de jongste maiko van Japan. Per maand heeft ze twee dagen vrij en drie keer per jaar zoekt ze haar familie op. Ze heeft vaak heimwee.

KIJKVRAAG

Noem twee dingen waaraan je kunt zien dat Risa in een Japans huis woont.

1. *De waaier.*
2. *Het raam met rijstpapier.*
3. *De bloem.*
4. *De platte matten.*

Noem twee dingen waaraan je kunt zien dat Risa traditioneel gekleed is.

1. *Haar witte gezicht.*
2. *Haar lippen die op een bepaalde manier gestift zijn met rode lippenstift.*
3. *De traditionele jurk die ze draagt. Het is een kimono.*
4. *De versiering in haar haar en het opgestoken haar.*

DENKVRAAG

Welk artikel uit het Kinderrechtenverdrag hoort bij het verhaal van Risa?

18. *Je hebt recht op een goede opvoeding door je ouders. De overheid moet hen daarbij helpen.*
30. *Je hebt recht op je eigen cultuur.*
31. *Je hebt recht op rust en vrije tijd en je hebt het recht om te spelen.*

Wat is de minimumleeftijd voor vakantiewerk in Nederland?

- ☐ 12 jaar
- ☒ 13 jaar
- ☐ 14 jaar
- ☐ 15 jaar

Als je door de politie bent opgepakt, mag je vanaf twaalf jaar een werkstraf opgelegd krijgen.

In het noorden van Kenia woont de Rendille-stam. **Nantio** van vijftien behoort tot deze stam. Ze heeft twee broers en twee zussen. Haar huis is een tent, gemaakt van dierenhuiden en plastic. Je kunt er niet zo gemakkelijk rechtop in staan. In het midden brandt een vuur, en de hele familie slaapt daar omheen. Nantio moet verschillende klusjes doen, zoals op de geiten letten, houthakken en water halen.
De Rendillle wonen in de woestijn. Af en toe verplaatsen zij hun tenten een paar kilometer, zodat hun vee weer lekker kan grazen. Nantio ging naar de dorpsschool, maar een paar jaar geleden is ze daarmee gestopt. Ze hoopt dat een moran, een krijger, met haar wil trouwen. Nantio heeft een vriendje. Een Rendille-vrouw heeft wel vaker vriendjes voordat ze trouwt. De ouders zoeken een geschikte man voor hun dochters. Voordat het zover is moet Nantio eerst nog worden besneden, dat is een gewoonte van haar stam. Dan wordt er een stukje bij de vagina weggesneden met als gevolg dat meisjes minder plezier aan seks beleven. Hoeveel aanzien Nantio heeft kun je aflezen aan het aantal kettingen dat ze om heeft en of ze een witte band draagt. Dat betekent dat ze een vriendje heeft óf dat ze al ongesteld wordt.

KIJKVRAAG

Uit welk materiaal bestaat de vloerbedekking in het huis van Nantio?
Er liggen dierenhuiden op de grond.

In het dak van Nantio's huis is een opening. Waarom zou dit zijn?
Er zit een gat in het dak om de rook van het vuur naar buiten te laten gaan. Het vuur wordt gebruikt om eten te koken. Zou het gat er niet zijn, dan wordt het binnenin de hut erg rokerig en dat is slecht voor de gezondheid.

DENKVRAAG

In alle westerse landen, en dus ook in Nederland, is vrouwenbesnijdenis verboden. Je kunt er zelfs tot twaalf jaar gevangenisstraf voor krijgen. Ook in Kenia is het verboden, maar toch komt meisjesbesnijdenis nog vaak voor. De schatting is dat eenderde van alle vrouwen zijn besneden. De familie denkt dat een besneden meisje gemakkelijker een goede huwelijkskandidaat vindt.

Welk artikel uit het Kinderrechtenverdrag hoort bij het verhaal van Nantio?
16. Je hebt recht op privacy.
19. De overheid moet je beschermen tegen mishandeling.
30. Je hebt recht op je eigen cultuur.

Indira woont met haar ouders, broer en zus in de buurt van Kathmandu, de hoofdstad van Nepal. Haar huis heeft maar één kamer, één bed en één matras. Als het bedtijd is kruipen de kinderen samen op de matras die op de grond ligt. Hoewel Indira pas zeven jaar oud is, werkt ze al sinds haar derde in de steengroeve. Dat moet wel, want haar familie is erg arm. In de steengroeve werken nog zo'n 150 andere kinderen. De kans bestaat dat sommigen van hen blind zullen worden, omdat ze geen beschermende bril dragen die moet voorkomen dat er steensplinters in hun ogen komen.
Indira werkt vijf tot zes uur per dag. Daarna helpt ze haar moeder nog met klusjes in huis, zoals schoonmaken en koken. Het liefst eet ze noedels. Indira gaat ook nog naar school, die dertig minuten lopen van haar huis staat. Ze vindt het niet erg om in de groeve te werken, maar spelen vindt ze leuker. Als ze groot is zou ze graag een danseres willen zijn.

KIJKVRAAG

Wat heeft Indira in haar handen?
Een hamer.

Waarom staat ze daarmee op de foto?
De hamer gebruikt Indira in de steengroeve waar ze werkt. Ze hakt er stenen mee uit.

Noem vier producten waarmee Indira's huis is gebouwd.
1. *De muur is van stenen gemaakt.*
2. *Op de stenen is een laagje leem en klei aangebracht.*
3. *Het dak is gemaakt met bamboestammen.*
4. *Tussen de bamboestammen zitten dunne takjes .*

DENKVRAAG

Welke artikelen uit het Kinderrechtenverdrag horen bij het verhaal van Indira?
27. *Je hebt recht op goede omstandigheden om jezelf te kunnen ontwikkelen, belangrijk zijn voeding, kleding en huisvesting.*
28. *Je hebt recht op onderwijs.*
31. *Je hebt recht op rust en vrijetijd en je hebt het recht om te spelen.*
32. *Overheden moeten een minimumleeftijd voor werk instellen en kinderen beschermen tegen gevaarlijk en schadelijk werk.*
36. *De overheid moet je beschermen tegen uitbuiting en mishandeling.*

In welk werelddeel ligt Nepal?
- ☐ Afrika
- ☒ Azië
- ☐ Zuid-Amerika

In Nederland kwam tijdens de industriële revolutie, ruim 150 jaar geleden, ook kinderarbeid voor. In 1874 kwam er een wet waarin stond dat kinderen van twaalf jaar en jonger niet mochten werken. Toch bleef kinderarbeid bestaan. Toen in 1901 een andere wet bepaalde dat alle kinderen naar school moesten (de leerplichtwet), kwam er een einde aan kinderarbeid. Ook in Nepal bestaat de leerplicht.

Met welke van de volgende stellingen ben je het eens. *(Hier kun je je eigen antwoord geven. Het is jouw mening.)*
- Hoe armer een land en hoe armer de familie, hoe meer kinderarbeid. eens/oneens
- Als een gezin heel arm is, is het begrijpelijk dat de ouders hun kind laten werken om te overleven. eens/oneens
- Bedrijven moeten gedwongen worden om geen kinderen voor zich te laten werken. eens/oneens
- Als een land verplicht is om kinderen naar school te laten gaan, komt er een einde aan kinderarbeid. eens/oneens
- De regering van een land moet kinderarbeid gewoon verbieden. eens/oneens

Prena komt uit Kathmandu in Nepal. Ze woont in een kleine kamer bovenin het huis waar ze als dienstmeisje werkt. Ze is veertien jaar oud en een van de duizenden dienstmeisjes in haar land. Ze eet voornamelijk rijst en groenten. Prena doet van alles in huis, zoals vegen, schoonmaken, koken en wassen. Ze begint om vijf uur 's morgens en 's avonds om zes uur zit haar werk erop. Hiermee verdient ze 500 Nepalese roepie per maand (6,50 euro). Het geld stuurt ze naar haar ouders, die voor nog acht andere kinderen moeten zorgen. Prena bezoekt haar familie twee keer per jaar. Drie keer per week gaat ze naar school – dat is het hoogtepunt in haar leven. Ze is dol op de leraar, die er alles aan doet om kinderen zoals Prena les te geven. Als ze ouder is wil Prena graag dokter worden.

KIJKVRAAG

Prena heeft een rode stip op haar voorhoofd. Waarom zou dat zijn?
Veel hindoeïstische vrouwen dragen een rode stip op hun voorhoofd. Het heet een tikka of bindi. Het is een soort derde oog dat de vrouwen en hun echtgenoten zal beschermen. Vroeger hadden alleen getrouwde vrouwen (moeders) een rode stip. Dat heeft te maken met God. God schiep de mensen en moeders doen dat ook, want ze krijgen kinderen. Tegenwoordig hebben ook jonge meisjes en mannen tikka's op hun voorhoofd. Vaak krijg zo'n rode stip als je een tempel bezoekt. Het is ook een soort make-up, een schoonheidsteken.

Noem twee dingen die je opvallen in de slaapkamer van Prena.
1. *Er zitten tralies in het deurtje van haar kamer.*
2. *Ook zijn er (blauwe) tralies aan de zijkant van de trap.*
3. *Prena's kamer is erg klein.*
4. *De kamer is helemaal afgezonderd van de rest van het huis.*
5. *Prena doet haar schoenen uit als ze haar kamertje binnen gaat.*

DENKVRAAG

Welk artikel uit het Kinderrechtenverdrag hoort bij het verhaal van Prena?
18. *Je hebt recht op een goede opvoeding door je ouders. De overheid moet hen daarbij helpen.*
28. *Je hebt recht op onderwijs.*
29. *Je hebt recht op onderwijs dat zich richt op het ontwikkelen van je talenten en je leert over respect voor andere mensen en de natuur.*
36. *De overheid moet je beschermen tegen uitbuiting en mishandeling.*

Het is moeilijk om vast te stellen hoeveel kinderen in de hele wereld moeten werken. Er wordt geschat dat zo'n 250 miljoen kinderen tussen de vijf en veertien jaar werken. Daarvan werken er 120 miljoen de hele week en 130 miljoen een deel van de week. Kinderarbeid komt het meest voor in Azië: zo'n 60 procent van de 250 miljoen kinderen (dat zijn dus ongeveer 150 miljoen kinderen).

Wat zijn de oorzaken van kinderarbeid? Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.
- ☐ Armoede
- ☐ Kinderen zijn goedkope arbeidskrachten
- ☐ Ouders denken dat het goed is als kinderen werken
- ☐ De regering treedt niet op tegen kinderarbeid
- ☐ Er is geen goed en gratis onderwijs
- ☐ Werkloosheid
- ☒ Alles is goed

In een dorpje in Senegal woont de twaalfjarige **Lamine**. Hij gaat naar de koranschool in zijn dorp. Meisjes worden op die school niet toegelaten. Met een paar andere schooljongens deelt Lamine een kamer. De bedden zijn heel eenvoudig, en hard. Sommige bedden staan op een stapeltje stenen. Elke ochtend om zes uur beginnen de jongens met hun werk in de schooltuin. Afhankelijk van het seizoen leren ze er spitten, maïs oogsten of het veld ploegen met de hulp van ezels. ‘s Middags bestuderen ze de Koran, het heilige boek van de moslims. Verzen uit de Koran die op houten plankjes zijn geschreven, leren ze opzeggen. Voor alle lessen hebben ze dezelfde leraar. Lamine vindt het leuk om naar school te gaan, maar de landbouwlessen vindt hij zwaar en hij krijgt het er erg heet van. In zijn vrije tijd voetbalt hij met zijn vrienden. Als hij groot is wil Lamine leraar worden.

KIJKVRAAG

Lamine leest elke middag in de Koran. In zijn kamer liggen twee soorten leermiddelen. Welke zijn dat?

1. *Op het tafeltje liggen boeken*
2. *Tegen het bed van Lamine staan houten planken waarop teksten uit de Koran staan.*

DENKVRAAG

In het verhaaltje over Lamine gaat het over veel verschillende kinderrechten. Noem er ten minste vier.

14. Je hebt recht op je eigen geloof.
18. Je hebt recht op een goede opvoeding door je ouders. De overheid moet hen daarbij helpen.
28. Je hebt recht op onderwijs.
29. Je hebt recht op onderwijs dat zich richt op het ontwikkelen van je talenten en je leert over respect voor andere mensen en de natuur.
31. Je hebt recht op rust en vrije tijd en je hebt recht om te spelen.

In welk werelddeel ligt Senegal?

☒ Afrika
☐ Europa
☐ Azië

Nederland is 41.528 km² groot. Senegal heeft een oppervlakte van 196.722 km². Maak een schatting.

☐ Senegal is bijna 6 keer groter dan Nederland
☒ Senegal is bijna 7 keer groter dan Nederland
☐ Nederland is bijna 5 keer kleiner dan Senegal
☐ Nederland is bijna 8 keer kleiner dan Senegal

In de middeleeuwen was het gewoon dat ouders hun kinderen naar een klooster stuurden. Dat gebeurde ook in Nederland. Noem twee redenen waarom ze dat deden.

1. Het (christelijke) geloof stond in hoog aanzien. Bij rijke families was het de gewoonte dat zij hun tweede zoon naar een klooster stuurden. De eerste zoon werd er niet heen gestuurd, want hij erfde het landgoed. Van de tweede zoon werd verwacht dat hij een belangrijke baan kreeg in de kerk, zoals kardinaal of abt. Dat is het hoofd van een klooster. Dochters van een rijke familie konden ook belangrijk worden in een klooster. Zij konden abdis, hoofd van een nonnenklooster, worden. Er waren (en zijn) aparte kloosters voor monniken en voor nonnen.
2. Bij gewone gezinnen was het handig om zonen en dochters naar een klooster te sturen. Dan hadden ze in ieder geval een dak boven hun hoofd hadden, ze kregen te eten kregen en leerden lezen en schrijven.

Noem twee overeenkomsten tussen een koranschool en een klooster.

1. *Bij allebei werken de kinderen op het land.*
2. *Bij allebei bestuderen de kinderen er heilige geschriften.*
3. *De bedden zijn er vaak harde en eenvoudig.*
4. *Bij allebei moeten de kinderen vroeg opstaan.*

Jaime, negen jaar, woont in een appartement op de bovenste verdieping van een pand aan Fifth Avenue in New York, de duurste winkelstraat van de wereld. Zijn ouders bezitten ook luxe huizen in Spanje en in de Hamptons, een badplaats op een eiland voor de Amerikaanse kust. Hij heeft een jonger broertje en zusje. Het is een tweeling. Jaime gaat naar een erg dure school, maar ook al kost de school veel geld: er zijn wachtlijsten. Hij moest verschillende testen doen voordat hij er werd toegelaten. Het gaat erg goed op school. Jaime vindt computerles leuk, en ook spelling en houtbewerken, maar wiskunde doet hij niet graag. Elke avond maakt hij een uur huiswerk, maar soms heeft hij moeite om dit te combineren met alle andere activiteiten die hij na school doet. Vooral de woensdag is een drukke dag, omdat hij dan zowel judo- als zwemles heeft. In de tijd die nog over is speelt hij cello, kickball – een combinatie van voetbal en honkbal – en bestudeert hij zijn financiën op de website van de Citibank. Als hij volwassen is wil hij advocaat worden, net als zijn vader.

KIJKVRAAG

Sporten is een van de hobby's van Jaime. Noem twee dingen waaraan je dat kunt zien.

1. *Aan het kastje boven het bureau van Jaime hangen medailles. Er staan ook bekers op.*
2. *In de hoek van de kamer staat een tas met golfspullen.*

Welk instrument speelt Jaime?
Hij speelt gitaar.

Waar staat het instrument in zijn kamer?
Zijn gitaar staat tegen de deur, naast zijn bed.

DENKVRAAG

Welke artikelen uit het Kinderrechtenverdrag horen bij het verhaal van Jaime?

15. *Je hebt recht om samen te komen en een club op te richten.*
18. *Je hebt recht op een goede opvoeding door je ouders. De overheid moet hen daarbij helpen.*
27. *Je hebt recht op goede omstandigheden om jezelf te kunnen ontwikkelen, belangrijk zijn voeding, kleding en huisvesting.*
29. *Je hebt recht op onderwijs dat zich richt op het ontwikkelen van je talenten en je leert over respect voor andere mensen en de natuur.*
31. *Je hebt recht op rust en vrije tijd en je hebt recht om te spelen.*

Hoeveel kost een privéschool voor één kind per jaar in New York?

- ☐ Meer dan 1.000 dollar
- ☐ Meer dan 10.000 dollar
- ☒ Meer dan 30.000 dollar

Wat is het gemiddelde inkomen per jaar in Nepal?

- ☒ Ongeveer 600 dollar
- ☐ Ongeveer 3.000 dollar
- ☐ Ongeveer 15.000 dollar

Jasmine wil liever met haar bijnaam worden aangesproken: Jazzy. Ze woont in een groot huis in Kentucky, Amerika, samen met haar ouders en drie broers. Het huis staat buiten en is omringd door akkers. Haar kamer is bezaaid met kroontjes en sjerpen die ze heeft gewonnen met mini-miss-verkiezingen. Ze is nog maar vier jaar oud, maar heeft al aan meer dan honderd wedstrijden meegedaan. Al haar vrije tijd gaat op aan het voorbereiden en het oefenen voor de optochten. Ze repeteert haar optreden elke dag samen met een trainer die haar nieuwe pasjes leert. Ieder weekeinde doet ze mee met een miss-verkiezing. Dan komt ze op vrijdagavond aan, treedt ze op zaterdag op en gaat ze op zondag naar de prijsuitreiking. Aan het eind van zo'n show is ze erg moe.
Jazzy houdt ervan om in de watten gelegd te worden en om als een prinsesje te worden behandeld – met haar mooi gekapte haren, fraaie kleren en make-up, met kunstnagels en een bruin huidje uit de spuitbus. Haar hobby is erg duur. Het kost haar ouders tot wel duizend dollar voor een wedstrijd. Als ze groot is wil Jazzy popster worden.

KIJKVRAAG

Hoeveel kronen staan er op de grond in de kamer van Jasmine?
Tsja, het is moeilijk om ze precies te tellen maar het zijn er zeker meer dan dertig.

Hoeveel sjerpen hangen er in haar kamer?
Het zijn er zeker vijftien.

DENKVRAAG

Wat denk je: draagt Jasmine de kleren op de foto naar school of bij een missverkiezing?
Dit zijn de kleren die Jasmine draagt bij een miss-verkiezing. De kleren zijn versierd met strikjes en helemaal in het zwart en geel: het is een pakje dat speciaal is ontworpen voor een show.

De elfjarige **Joey** woont met zijn ouders en zijn grote zus in Kentucky in Amerika. Hij gaat vaak met zijn vader mee jagen. Joey heeft zelf twee geweren en een kruisboog. Toen hij zeven was doodde hij voor het eerst een dier: een hert. Als het jachtseizoen weer begint hoopt Joey zijn kruisboog veel te kunnen gebruiken, omdat hij z'n geweren een beetje zat is. Hij houdt ervan om buiten te zijn en hoopt dat hij ook nog jaagt als hij volwassen is. Joey vindt dat je een dier niet alleen voor de sport moet doodschieten. Bij hem thuis bakken ze het vlees van het wild dat ze hebben geschoten en eten het dan op. Als hij niet jaagt gaat Joey naar school en verder houdt hij van televisiekijken met zijn huisdier, baardagaam-hagedis Lily.

KIJKVRAAG

Schieten is de grootste hobby van Joey. In zijn kamer staat nog iets wat hij graag doet. Wat staat er?
Aan de muur hangt een foto van een tractor, dus waarschijnlijk vindt hij het leuk om daar op te rijden. Tegen zijn bed staat ook een gitaar.

Waar zit Lily?
Lily zit op een dik kussen voor zijn bed. Het kussen staat tussen een geweer en een teddybeer in.

DENKVRAAG

Elk jaar worden er 12.000.000.000 kogels geproduceerd. Elk jaar worden 730.000 mensen gedood door wapens. Dat is 1,3 slachtoffer per minuut. In de hele wereld zijn er 300.000 kindsoldaten. Voor hen worden speciale kleine wapens gemaakt, omdat gewone wapens te zwaar voor hen zijn. De meeste vuurwapens komen niet bij militairen maar bij gewone burgers terecht, en bij mensen die zich van kinderrechten en mensenrechten niets aantrekken. In verkeerde handen kunnen de wapens heel veel leed aanrichten.

In Amerika wonen ongeveer 307.000.000 mensen. Hoeveel wapens schat jij dat er in Amerika zijn?
- ☐ Ongeveer 10.000.000 wapens
- ☐ Ongeveer 35.000.000 wapens
- ☐ Ongeveer 200.000.000 wapens
- ☒ Ongeveer 300.000.000 wapens

Wat is de belangrijkste reden voor een Amerikaan om een wapen in huis te hebben?
- ☐ Jagen
- ☒ Bescherming tegen criminaliteit
- ☐ Schietwedstrijden

Van de Amerikanen die een wapen hebben noemt 67 procent als reden dat ze het hebben om zich tegen criminaliteit te beschermen. Een procent minder, 66 procent, heeft een wapen om aan schietwedstrijden mee te doen en 41 procent heeft een wapen om te jagen.

KINDERKOPPELS EN KINDERRECHTEN

Joey en Ahkôhxet
Wat is een opvallende overeenkomst tussen deze twee jongens? Met welke rechten heeft dit te maken?
Joey en Ahkôhxet jagen allebei. En beiden eten hun geschoten wild op. Voor Joey is dat een hobby, voor Ahkôhxet noodzakelijk om te overleven.
Het gaat over het recht op voedsel (artikel 27) en het recht op onderwijs dat je leert over respect voor de natuur (artikel 29).

Prena en Jaime
Welk recht wordt in hun beide situaties geschonden? Laat zien hoe anders hun situaties zijn.
Voor Prena en Jaime wordt het recht op rust en vrije tijd en om te spelen (artikel 31) geschonden. Ze werken allebei hard: Prena moet in het huishouden werken en verdient daarmee geld. Jaime zit op school en gaat naar allerlei sporten en muzieklessen. Prena heeft geen tijd om te spelen. Dit heeft te maken met de armoede waarin haar familie verkeert. Jaime heeft ook weinig tijd voor een spelletje of om te niksen. Dat komt juist doordat zijn ouders heel rijk zijn en hem alle kansen op een goede ontwikkeling willen meegeven.

Lamine en Tzvika
Van welk recht genieten zij?
Zij genieten van het recht op vrijheid van geloof (artikel 14). De één is moslim en de ander is joods. Het leven van beide jongens staat in het teken van hun geloof.

Risa en Nantio
Noem een overeenkomst en een verschil tussen beiden meisjes. Over welk recht gaat het dan?
Beide meisjes mogen van hun cultuur en hun ouders met jongens/mannen omgaan. Risa amuseert mannen voor haar werk, volgens oude Japanse tradities. Nantio heeft een vriendje en dat mag voor zij uiteindelijk trouwt. Een verschil tussen beide meisjes is dat Risa met mannen omgaat en daar voor betaald wordt, en Nantio niet. Het gaat over het recht op een eigen cultuur (artikel 30).